

Ilmastoturvallisuustapahtuma on tapahtuma, joka kokoaa kansalaisyhteiskunnan, julkishallinnon, yritykset, taitelijat, tutkijat ja aktiiviset kansalaiset keskustelemaan ilmastomuutokseen liittyvistä riskeistä sekä etsimään ilmastoturvallista elämää. Festivaalin ohjelman keskiössä olivat työpajat, joiden tavoitteena oli vahvistaa sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä avoimessa ja tasavertaisessa tilassa.

Työpajat ovat luottamuksellisia ja jokainen osallistuja edusti organisaationsa ja tittelinsä sijasta itseään. Tämä työpajaraportti tiivistää kaksipäiväisen työpajatyöskentelyn ja on osallistujien yhteisen ajattelun tulos.

Työpajan nimi: Kuka omistaa ilmastoturvallisuuskeskustelun?

Päivämäärä ja aika: **Torstai 21.9.2023 klo 10:00-12:30 & klo 13:30-15:00**

Osallistujien lukumäärä: 23

Kirjurit: Joula Siponen, Ira Suutarinen, Nina Hjelt

KOONTI 1. PÄIVÄN ERÄTAUKO-KESKUSTELUSTA

1. Mitkä olivat keskeisimmät kysymykset, joista työpajan työskentely lähti liikkeelle?

INTRO: Sirpa Pietikäinen (video)

Työpajan keskustelu käytiin Erätauko-menetelmää hyödyntäen. Työpaja lähti liikkeelle ilmastoturvallisuuden pohtimisesta, mitä ilmastoturvallisuus merkitsee kullekin osallistujalle. Työpajassa keskusteltiin siitä, mikä antaa toivoa. Keskusteltiin myös siitä mikä on oma roolisi tiedon tuottajana ja kuluttajana, mikä laajeni keskustelussa näiden kategorioiden ulkopuolelle. Työpajan loppupuolella kysyttiin, kenen äänet osallistujat haluaisivat kuulla ilmastoturvallisuus keskustelussa, ja lopuksi jokainen kertoi yhden oivalluksen, joka syntyi työpajatyöskentelystä.

2. Millaisia vastauksia löysitte niihin eli mihin päädyitte?

Kansalaisyhteiskunta nähtiin keskustelussa tärkeänä erityisesti yhteisöllisyyden luojana, myös toivon tärkeys nostettiin esille heti keskustelun alussa. Yksilön vastuu ja vaikutusmahdollisuudet nousivat myös esille. Esille nostettiin myös, että ilmastoturvallisuus voidaan myös kokea uhkana, jonka välttämiseksi tulisi käyttää ruohonjuuritason kieltä. Ihmisten tavoitteet voivat olla hyvin yksilökeskeisiä; kuinka unelmat läheisten hyvinvoinnista voitaisiin toteuttaa kestäväällä tavalla? Potentiaalia suureen muutokseen nähtiin länsimaisen yksilökeskeisen ajattelun sijaan yhteisön hyvän eteen toimimisessa — ajatusmallien muutoksessa ja talouskeskeisyydestä luopumisessa. Yhteisössä on muutosvoimaa. Utopiointi luo toivoa ja kaukaiseltakin tuntuvat positiiviset tavoitteet ovat tärkeitä mahdollistajia yhdessä toimimiselle.

Viestinnän tavalla, kuten kielellä ja sillä kuka puhuu, on suuri merkitys tiedonvälityksen mahdollisuuksiin saada aikaan toimintaa ja luoda toivoa. Kuplien—kaikkien niiden omien ja läheisten verkostojen—sisällä, välillä ja kautta viestiminen ja vaikuttaminen on tehokasta. Ruohonjuuritaso saavutetaan vain puhumalla oikealla kielellä ja positiivisella tavalla. Aktiiviset “omistaa” keskustelun, mutta se ei tarkoita, että hiljaisilla ei olisi näkemyksiä. Eri aikajänteellä erilaiset teemat nousevat keskiöön, mutta myös/etenkin hiljaisten ja niiden, joita ilmastonmuutos koskettaa, tunnistaminen ja osallistaminen on tärkeää joka vaiheessa. Tämä pätee myös tutkimukseen (kieli, julkaisukanavat, osallistavat tutkimusmenetelmät).

Nuorten; lasten ja lastenlasten; tulevaisuus huolestuttaa ja huoli tekee ilmastonmuutoksesta henkilökohtaista. Samalla nuorten valveutuneisuus ja kyky ajatella ratkaisukeskeisesti luo toivoa. Kysymys kuuluukin, miten nuorten hyvinvointia voidaan tukea, jotta heille jää aikaa miettiä ja ratkaista ja elää. Nykyinen hallitus ei mahdollista tätä.

Varautumisen välttämättömyys, tämän puuttuminen julkisesta keskustelusta. Mikä on tämänhetkinen ilmastoturvallisuuden tila?

Mitä ilmastoturvallisuus merkitsee sinulle?

- Ilmastoturvallisuutta käsiteltiin esimerkiksi koronapandemian ja energiakriisin uhkien kautta.
 - Esimerkkinä koronapandemia globaalista kriisistä ja ruokaturvaan liittyvät kysymykset. Suomessa voidaan helposti ajatella, ettei vaikuta meihin. Turvallisuuden järkkyminen pelottava ajatus. Koronapandemian yhteydessä kriisi saattoi herättää alkuun myös mielenkiintoa, mutta pian myös avuttomuutta, kun ylhäältä päin kerrotaan mitä pitäisi tehdä ja kuinka toimia.
 - Energiakriisin uhka näkökulmana. Häirinyt keskustelu, että sähköä on säästettävä ainoastaan hinnan takia, vaikka sähköä pitäisi säästää myös kulutuksen vähentämiseksi.
- Yksilökeskeisyys. Ilmastoturvallisuudessa kyse ihmisen turvassa pysymistä. Itsemääräämisoikeuteen puuttuessa muuttui henkilökohtaiseksi, esim. koronapandemiassa. Tähän suhtautuminen myös kulttuurinen piirre. Yhteiskunnan rakenteet vs. yksilön valinnat. Mikä riittää? Ajatus luottamuksen syntymisestä oman toimijuuden kautta.
- Nuorien näkökulma ja jälkipolvien tulevaisuus, joutuvat elinaikanaan näkemään maapallon elinolosuhteiden muuttumisen. Toisaalta uudet sukupolvet ovat hyvin ratkaisukeskeisiä ja kehittävät ratkaisuja omassa arjessaan, tämä herättää toivoa.
- Ilmastoturvallisuuden kehystyksellä kenties mahdollista päästä läpi rakenteista ja vastustuksesta, jota ilmastokeskustelu kohtaa.
- Kaksi voimaa: ilmastonmuutos ja talous. Miten näistä on luvallista puhua.
- Omavaraisuus ja asumismuodot, mikä on kellekin mahdollista. Oman kulutuksen arviointi.

Mikä antaa toivoa?

- Nuoret sukupolvet. Heidät tulisi ottaa keskusteluun aidosti mukaan, miten nuoria voitaisiin tukea, mistä syntyy luottamus tulevaisuuteen?
- Kansalaistoiminta, puhuminen myös tuntemattomien kanssa.

- Positiivinen näkökulma, asioiden eteenpäin menemisen näkeminen.
- Yksilön valintojen tärkeys, mutta myös rajallisuus. Toivoa ja jaksamista myös, siitä ettei yksin tarvitse ratkaista vaan yhdessä.
- Utopiat. Täytyy ensin pystyä kuvittelemaan toisenlainen tulevaisuus ennen kuin sitä kohti voidaan toimia yhdessä. Myös turhautumien siitä, että siirrytään yhdestä energiamuodosta toiseen muttei tarkastella kulutusta.
- Uudet pienyritykset, jotka ovat mukana vihreässä siirtymässä alusta alkaen.
- Toivoa myös vanhemmista sukupolvista. Toivon herättäminen on paljon myös kielestä kiinni, helpompaa jos tulee yhteisöstä käsin (kuplautuminen).
- Luonto

Mikä on oma roolisi tiedon tuottajana ja kuluttajana?

- Tuottaja ja kuluttaja jaon kyseenalaistaminen. Roolissa, jossa tietoa enemmänkin jalostetaan tai jalkautetaan. Onko tiedon jalostajan rooli helposti näkymättömäksi? Tärkeää, että tiedon tuottajan ja kuluttajan välissä on jotain.
- ”Kuluttaja” sanan vastustaminen, tiedon hyödyntäminen. Suodattaminen ja mediakriittisyys, tiedon lähteen tärkeys.
- Yhteiskunnassa yksilön vastuuttaminen, mikä on raskasta ja kuormittavaa. Suomessa luottamus yhteiskuntaan ja yhteiskunnallisiin toimijoihin.
- Yksilön vastuu ja tiedostaminen, aina ei voi olla tiedostava. Niiden toiminta, jotka hyötyvät ilmastokriisistä. Ilmastosta tullut identiteettipoliittinen kysymys, kansalaisyhteiskunnan isoimpia kysymyksiä. Ratkaisu: oma rooli voi olla omissa ryhmissä.
- Yritysmaailman rooli, valtakunnalliset tiedotusvälineet puhuvat yritysmaailman kielellä
- Rooli voi olla myös tiedon kerääminen, osallistavien menetelmien käyttäminen.
- Keskustelun omistavat ne, jotka ovat aktiivisia. Myös muilla ryhmillä näkemyksiä, mutta nämä tulevat esiin hitaammin. Tärkeää tunnistaa ne joiden äänet eivät pääse kuuluviin, jotta estetään poteroituminen.

Jos saisit päättää, kuka mediassa puhuu ilmastoturvallisuudesta, kuka se olisi?

- Maahanmuuton lisääntyminen väestörakenteen muutoksen myötä, olisi mielenkiintoista kuulla heidän näkökulmiaan.
- Maaseudulla asuvat, maaseutu—kaupunki jako.
- Kuplautuminen ja eriytyminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Viesti menee paremmin läpi kuplan sisältä.
- Kantokyvyn rajat.
- Sosioekonomisen taustan kautta yhdistäminen. Käytettävissä olevat resurssit. Millä kielellä ja sanoilla saataisiin kaikki mukaan.

3. Millaisia oppimiskokemuksia syntyi työskentelyn aikana?

Työpajatyöskentelyn loppuksi kirjattiin ylös keskustelun aikana syntyneitä oivalluksia. Näitä olivat muun muassa:

- yhteisöllisyydellä on monia ilmenemismuotoja
- kysymys siitä, kenellä on oikeus ja valta päättää muiden turvallisuudesta

- positiivisuuden merkitys
- ihmisten muodostamat erilaiset kuplat: ehkä kuplia ei tarvitse puhkaista, mutta dialogia kuplien välillä tarvitaan
- oman uteliaisuuden herääminen
- tarve käsitteiden yksinkertaistamiselle ja selkeyttämiselle, ilmastoturvallisuuden ymmärrettävyys arkielämässä
- kysymys siitä ketkä hyötyvät ekokriiseistä
- eri näkökulmat

4. Löytyikö ehdotuksia tai toimintaa, joita voisi lähteä viemään eteenpäin?

Ensimmäinen työpaja oli enemmänkin keskustelua aiheesta kuin konkreettisiin ehdotuksiin pyrkivä.

Visioliuseet:

- 1) Ihmiset kokevat voivansa vaikuttaa ja toimia ilmastoturvallisuuden puolesta.
- 2) Toimijat tietävät toisensa ja jakavat tietoa keskenään ja kansalaisille.
- 3) Kansalaisyhteiskunnan rooli ilmastoturvallisuuskeskustelussa on vahva, osaava ja arvostettu.

Vision sentences (EN):

- 1) People feel that they can influence and take action for climate security.
- 2) Actors know each other and share information among themselves and with citizens.
- 3) Civil society's role in the climate security discussion is strong, knowledgeable, and respected.

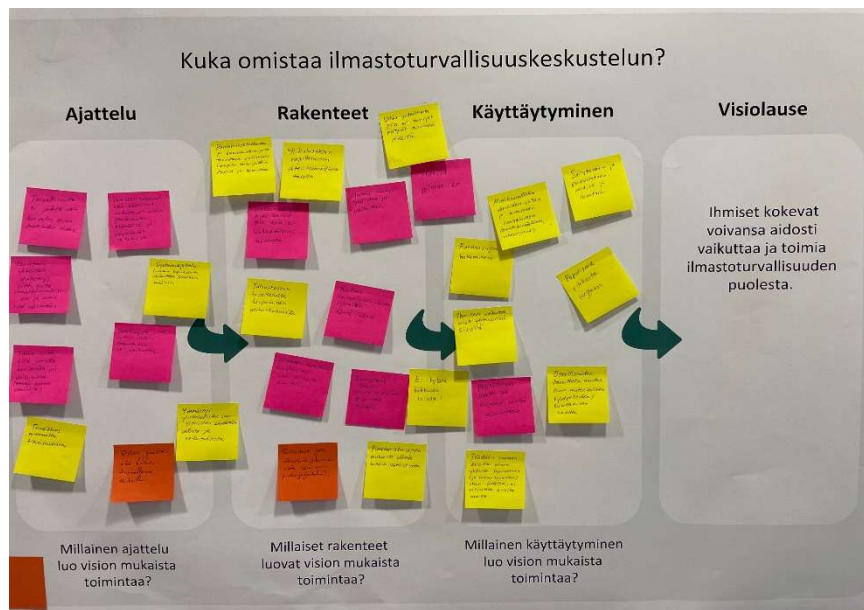
Päivämäärä ja ajankohta: **Perjantai 22.9.2023 klo 10:30-12:30**
Date and time: **Friday 22.9.2023, 10.30–12.30 am**

Osallistujien lukumäärä: 14
No. of participants: 14 (including the main workshop facilitators)

Kulttuurikarttojen esittely / Presentation of culture mapping

Group 1: Ihmiset kokevat voivansa aidosti vaikuttaa ja toimia ilmastoturvallisuuden puolesta (FI)

- Toiveikkuus paremmasta tulevaisuudesta — positive way of life needs to be found
- How can we influence common structures?
- Thinking
 - We need a common understanding of what we are talking about and the terminology—everyone has access to the process
 - (Feeling that your own activities have an impact. Activity is better than only observing. Is our own way of life following the principles we are discussing?
 - We have to have understanding how we can influence important structures
 - Discussion not only left for professionals)
- Structures:
 - Getting rid of need for endless economic growth — Planetary boundaries in mind
 - Strong society with collaboration between actors — strong(!) civil society watching over
 - Attitude of looking for solutions
- Behaviour
 - Populism against the rich
 - Protecting forests; keeping them old and green
 - working for the community
 - Happiness instead of material goods as target



Group 2: All actors working together and sharing the knowledge (EN)

We are all actors!

- What knowledge is needed?
 - Challenges vs. incentives
 - Global perspective — interconnectedness
 - Sense of urgency
- What structures?
 - That support communication and collaboration; academy, private + public sector, schools, internet
 - EU
 - Collaboration between public + private
 - Capitalism — do we need money?
 - Too much Finnish oriented — Finnish perspective is limited >> who owns the discussion?
- Behaviours to achieve
 - Everyone needed in the discussion and thinking about the issue of climate security
 - People have to understand why it is important; effect of CC on nature, society etc.
 - Transparency
 - Active respect
 - Communication needs to happen with common goal and understanding: security for communities



Group 3: Role of the civil society in climate security discussion — strong, able, valued and knowledgeable

- Thinking
 - Updating definition of sustainability> now often three dimensions (economic, social, ecological) >> cultural or human (inhimillinen) sustainability; ecological borders prioritised?; long time scales to the thinking
 - **More transparency** in every sector of society
 - Encouraging mindset of equal meeting between actors — opportunities in cooperation bw civil society and research
 - Actors should change the way they see themselves — actors not competing but rather adding expertise to each other — pieces that fit together
 - Values: attaching civil society actors into values that are sustainable — connecting to majority
- Structures
 - Resources (nro 1) for civil society
 - Silofication in government is a challenge where civil society could help in breaking the silos
 - Meetings like this
 - Climate maps — climate safety as a piece in the road maps
 - Similar organisations in different countries — **sharing and networking**
 - Regional scale — **importance of civil society for resilience** (war example) — much potential
 - Just transition — mitigation and sharing resources — **recognising important factors and actors**
 - Civil society mentioned in legislation — influence lawmakers to take into account civil society better
 - Organisations and their future
 - Applying for work—it should be valued more that people take part in organisations and civil society, offering their time
 - Environmental permits — civil society should be informed much more in advance of the hearings to have the actual chance to affect
 - (Civil society often working on the background, becomes visible when something fails (the war example))
- Behaviour
 - Media is influenced largely by civil society — and civil society should recognise and utilise their role better
 - Being expert by experience > information capital > should be valued more through cooperation
 - Personally meeting the actors



Keiden ja miten keskustelua tulisi jatkaa?

Goal: loud, multifaceted, inclusive, versatile discussion

Recognised actors during these two days:

- Teachers
- Journalists
- Researchers
- Businesses
- Individuals
- Artists
- Activists
- NGOs
- Military authorities